

Krav til merkeplasser (fôringsplasser) i forbindelse med SørHjort

Generell informasjon

Når man skal merke hjort er det viktig med gode og tilrettelagte foringsplasser. Hjorten er i utgangspunktet sky, men ved en god tilrettelegging kan arbeidet likevel gå greit. Det er selvsagt en forutsetning av det finnes (en del) hjort i det aktuelle området og at disse har tilhold i nærheten av infrastruktur (veier, bygninger) slik at man kan ha mulighet til å oppsøke disse plassene enkelt. Merkeplasser i «skogen» eller langt fra infrastruktur er derfor som regel ikke å tilrå. Det er også en stor fordel når det gjelder tilvenning av dyra til menneskelig aktivitet. De beste merkeplassene ligger derfor ofte i nærheten av eller ved aktive gårdsbruk eller andre steder der det er jevnlig menneskelig aktivitet.

Merking er som regel best og mest effektivt (og sikrest) når det er snødekt mark. Da er hjorten ofte roligere, er som regel mer interessert i maten og kommer gjerne også tidligere på kvelden. Snødekt mark er også en stor fordel dersom dyr løper av sted etter at bedøvelsespila er skutt. Det tar som regel fra 4-8 min før medikamentene begynner å virke og gjerne også lengre tid før de legger seg ned. Ved snøforhold har man da mulighet til å spore opp dyra enklere.

Det er også en stor fordel at området rundt foringsplassen er relativt åpent slik at man kan følge dyra etter påskyting. Det ideelle er som regel at man kan ha tilgang til en bygning, gjerne et fjøs eller liknende, det man forer på «baksida». Det kan også benyttes bil, men dette er kun å betrakte som et alternativ til bygninger. Man må i så fall ha mulighet til å kjøre inntil foringsplassen. Hjorten oppsøker gjerne foringsplassene «utpå» kvelden og spesielt i januar og februar er det som regel mørkt før de kommer fram. Man er derfor avhengig av lys og det er en stor fordel med opplyste foringsplasser, gjerne med fastmonterte lyskastere. Disse bør også kunne stå på i perioder hvor det ikke foregår merking for å tilvenne dyra. Håndholdte lyskastere kan også være et alternativ. Uansett bør man ha tilgang til gode lyskastere under merking av hjorten.

Erfaringsmessig så vil mange undervurdere hvor nærme hjorten man bør komme for å få inn gode «skudd». Husk at man skyter relativt store piler som ikke har en kules hastighet. Planlegg derfor å ha korte avstander og skritt gjerne opp avstanden mellom skyte- til foringsplass. Avstanden bør ikke over 20 m, ideell avstand ligger mellom 10 og 15 m. Dette gir sikrere skudd og sjansen for gode treff øker. Den reduserer også risikoen for bomskudd.

«Krav» til merkeplasser

- De bør legges i områder hvor det er en hjortebestand vinterstid.
- De bør plasseres i sikker avstand fra hovedveier og elver/åpent vann.

- De bør ligge på innmark eller åpne plasser/områder. Det går litt tid før bedøvelsen virker og det er viktig å kunne følge dyra over en lengre strekning.
- De bør ligge slik til at det er tilgang fra bygning (1. prioritet) eller fra kjøretøy. Skyteavstanden bør ikke overskride 20 meter- det idelle er 10-15 m. Skritt opp avstanden - det er lett å undervurdere den.
- De kan/bør med fordel være opplyst av kraftig lyskaster.

Gode råd i forbindelse med fôring av dyra:

- Gode fôringsplasser ligger gjerne i tilknytning til en driftsbygning eller gardstun. Dyra vil da tilvennes menneskelig aktivitet
- Start fôring så tidlig på vinteren som mulig. Dyra vil da raskere tilvennes og blir mindre sky overfor menneskelig aktivitet.
- Hvis man legger ut fôr daglig så er det en fordel å fore til faste tider. Legg ikke ut mer fôr enn nødvendig, helst ikke mer enn det som blir spist på en kveld.
- Både grovfôr (høy, rundballer, silo) og/eller frukt, grønnsaker og poteter kan benyttes.

Foto: Bioforsk